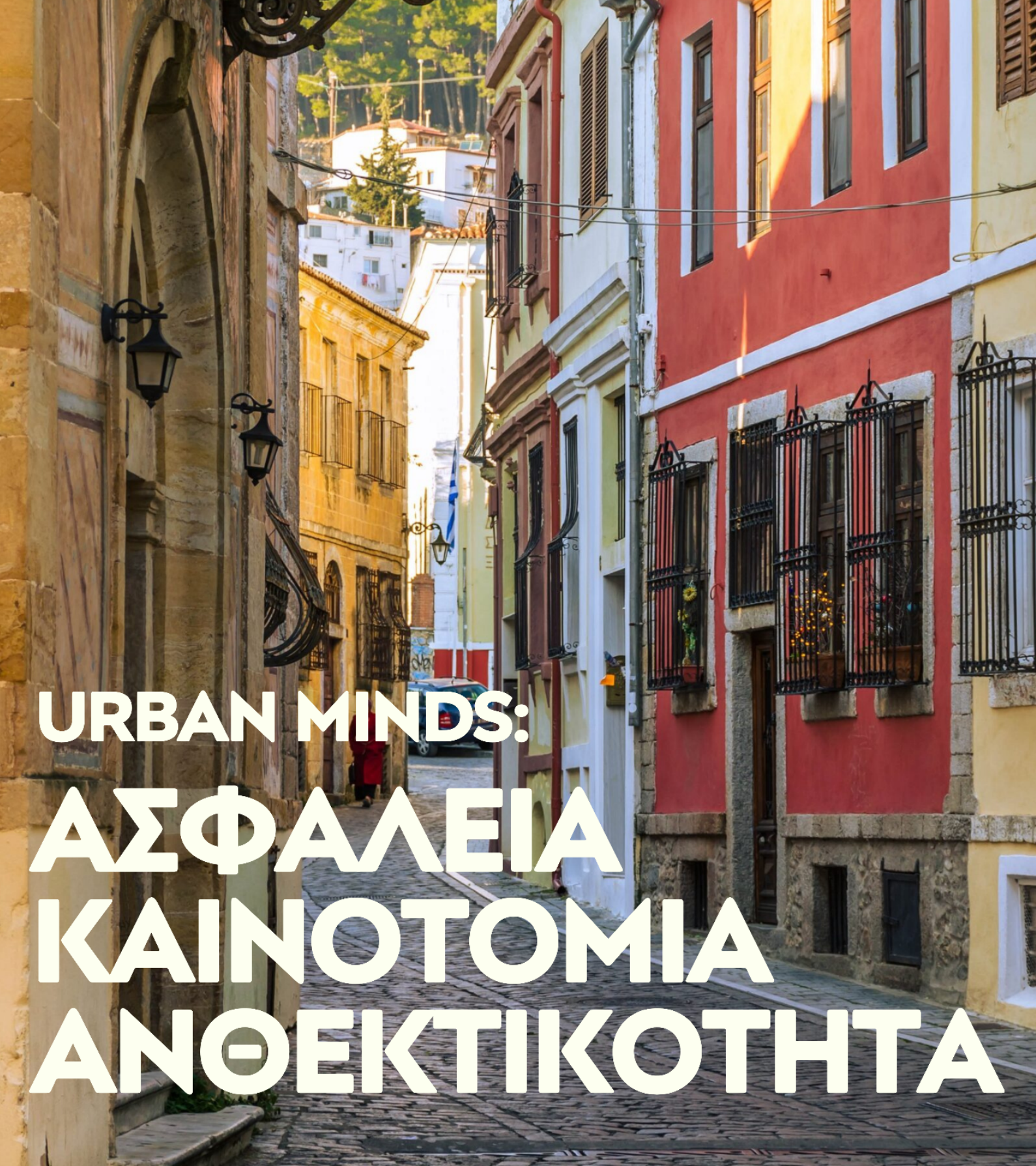

URBAN MINDS: ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ
CITY LAB 2026
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ
ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΜΕ ΤΟΝ
ΔΗΜΟ ΞΑΝΘΗΣ

city lab
XANTHI

ΞΑΝΘΗ
11/05/2026

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ ΤΟΥ CITY LAB 2026.....	3
B. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
Γ. Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΩΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ	7
Δ. ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	10
Ε. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ	18
ΣΤ. CITY LAB 2026: ΜΑΘΗΤΕΣ, MENTORS, ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ & ΕΥΓΕΝΙΚΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ.....	21

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ REPORT

**ΜΕΛΙΣΣΟΠΟΥΛΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ
ΤΣΑΒΔΑΡΙΔΟΥ ΣΤΕΦΑΝΙΑ**

A.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ ΤΟΥ CITY LAB 2026

Α. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ ΤΟΥ CITY LAB 2026

Το City Lab είναι ένας χώρος που προωθεί τον δημοκρατικό λόγο μεταξύ των νέων στη τοπική μας κοινωνία. Σε μια εποχή που τα ψηφιακά μέσα συχνά μας εγκλωβίζουν στην καθοδηγούμενη ενημέρωση και στη μαζοποίηση της κοινής γνώμης, εμείς εδώ στο εργαστήριο ιδεών του City Lab δημιουργούμε ένα χώρο ουσιαστικής επικοινωνίας, διαλόγου, έναν χώρο όπου μπορούν να ακουστούν διαφορετικές απόψεις και να προκύψουν λύσεις για ζητήματα που μας αφορούν όλους στη πόλη μας. Δίνουμε την σκυτάλη στη νέα γενιά γιατί οι δικές της προτάσεις είναι ζωτικές για το μέλλον της ίδιας της πόλης, σε αυτήν που καλούμαστε εμείς ως νέα γενιά να είμαστε μελλοντικοί της κάτοικοι. Αυτός είναι ο βασικός στόχος και φιλοσοφία του Xanthi City Lab εδώ και 10 χρόνια, να δώσει λόγο και χώρο στους νέους και νέες.

Η ασφάλεια στη σύγχρονη εποχή δεν αφορά μόνο μια κατάσταση. Πρόκειται για την ψηφιακή ασφάλεια, για τις υποδομές που πρέπει να αντέξουν την κλιματική πίεση, αλλά και για την κοινωνική συνοχή και ευημερία που πρέπει να νιώθουμε όλοι ως πολίτες, ώστε να μη αισθάνεται κανένας αποκλεισμένος, απομονωμένος και να υπάρχει ισότιμη πρόσβαση σε υπηρεσίες και αγαθά.

Αυτούς ακριβώς τους πυλώνες θέσαμε στους μαθητές και στις μαθήτριες και ζητήσαμε να αναλύσουν, ώστε να προτείνουν ιδέες και πολιτικές για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής όλων των κατοίκων της Ξάνθης. Ας αγγίξουμε το όραμά τους και ας προσπαθήσουμε να το μετουσιώσουμε σε πράξη.

Στεφανία Τσαβδαρίδου
Συντονίστρια City Lab 2026

B.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

B. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το City Lab, από την ίδρυσή του το 2016, αποτελεί μια δυναμική πρωτοβουλία νέων που στοχεύει στην ενεργοποίηση και ενδυνάμωση της νεολαίας, ενθαρρύνοντάς την να συμμετέχει ενεργά στον δημόσιο διάλογο και στη διαμόρφωση του αστικού περιβάλλοντος. Με οδηγό τη συμμετοχικότητα και την ανταλλαγή ιδεών, το City Lab καλλιεργεί την κριτική σκέψη και ενισχύει την κοινωνική ευαισθησία των νέων, δίνοντάς τους χώρο και φωνή για να εκφράσουν τις απόψεις τους για το παρόν και το μέλλον της πόλης. Το 2026 αποτελεί μια ξεχωριστή χρονιά για τον θεσμό, καθώς συμπληρώνει 10 χρόνια συνεχούς παρουσίας και δράσης, σημειώνοντας παράλληλα ρεκόρ συμμετοχών.

Το φετινό συνέδριο **City Lab 2026**, με τίτλο «**Urban Minds: Ασφάλεια, Καινοτομία, Ανθεκτικότητα**», υπο την αιγίδα του Δήμου Ξάνθης, επικεντρώθηκε σε τέσσερις βασικούς πυλώνες που αναδεικνύουν τις σύγχρονες ανάγκες των πόλεων. Οι μαθητές διερεύνησαν τον ψηφιακό μετασχηματισμό και την καινοτομία για την ασφάλεια του πολίτη, μέσα από τη χρήση έξυπνων συστημάτων και δεδομένων για την πρόληψη κινδύνων. Παράλληλα, ασχολήθηκαν με τις υποδομές και την αστική ανθεκτικότητα, προτείνοντας λύσεις για πόλεις που μπορούν να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά σε κρίσεις. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην υγεία και την κοινωνική ευημερία, ως βασικά στοιχεία συνοχής και ασφάλειας, καθώς και στην πράσινη μετάβαση και την κλιματική προστασία. Συνολικά, αναδείχθηκε η ανάγκη για πόλεις καινοτόμες, ανθεκτικές και βιώσιμες, με επίκεντρο τον άνθρωπο.

Η φετινή διοργάνωση ξεχώρισε για την αυξημένη συμμετοχή σχολικών μονάδων, με το 1ο, το 3ο και το 4ο Γενικό Λύκειο Ξάνθης, το Δημόσιο Ωνάσειο Σχολείο, καθώς και το Μουσικό Σχολείο Ξάνθης να συμμετέχουν ενεργά στις εργασίες του συνεδρίου. Υπό την καθοδήγηση των mentors, οι μαθητικές ομάδες ανέπτυξαν και παρουσίασαν καινοτόμες προτάσεις, εστιάζοντας σε ρεαλιστικές λύσεις για τις σύγχρονες αστικές προκλήσεις. Η διαδικασία περιλάμβανε δομημένο διάλογο και ανταλλαγή επιχειρημάτων, ενισχύοντας την ικανότητα των μαθητών να τεκμηριώνουν τις απόψεις τους και να συμμετέχουν ουσιαστικά σε δημοκρατικές διαδικασίες. Κατά τη διάρκεια του συνεδρίου πραγματοποιήθηκαν δύο (2) expert sessions στις θεματικές της ανθεκτικότητας και πολιτικής προστασίας από την Ιδρύτρια του Humanity Greece κα. Γεωργία Παράσχου και στη θεματική του Artificial Intelligence από το Καθηγητή Αλγορίθμων και Εφαρμογών στο ΔΠΘ κ. Παύλο Εφραιμίδη. Το συνέδριο του City Lab 2026 στη Ξάνθη κέρδισε το Μουσικό Σχολείο Ξάνθης υπό τη καθοδήγηση της Εύης Δημητρόγλου και Δημήτρη Γιαννακούδη.

Το City Lab συνεχίζει να αποτελεί έναν δυναμικό και ανοιχτό χώρο διαλόγου, όπου οι νέοι δεν είναι απλώς συμμετέχοντες, αλλά ενεργοί συνδιαμορφωτές του μέλλοντος της πόλης τους. Μέσα από ουσιαστικές συνεργασίες με θεσμικούς φορείς και οργανισμούς, ενισχύεται η σύνδεση της νεολαίας με την τοπική αυτοδιοίκηση, καλλιεργώντας μια κουλτούρα συμμετοχής και συνυπευθυνότητας. Ο Δήμος Ξάνθης, με τη σταθερή του στήριξη όλα αυτά τα χρόνια, συμβάλλει ουσιαστικά σε αυτή τη διαδικασία, δίνοντας βήμα στη νέα γενιά να παρουσιάσει τις θέσεις της και να συνδιαλλαγεί μέσα στο Δημοτικό Συμβούλιο Ξάνθης, στο χώρο που λαμβάνονται οι σημαντικές αποφάσεις για την λειτουργία της πόλης μας.

Γ.

Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ
ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΩΣ ΒΑΣΙΚΕΣ
ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΤΟΥ
ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Γ. Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΩΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Οι τέσσερις θεματικές του φετινού συνεδρίου δεν πρέπει να αντιμετωπιστούν ως διακριτά και ανεξάρτητα πεδία πολιτικής, αλλά ως αλληλένδετες διαστάσεις ενός ενιαίου αστικού συστήματος. Η σύγχρονη πόλη λειτουργεί ως ένα σύνθετο οικοσύστημα, στο οποίο η τεχνολογία, οι υποδομές, η κοινωνική ευημερία και το φυσικό περιβάλλον επηρεάζουν αμοιβαία η μία την άλλη. Για τον λόγο αυτό, η ασφάλεια του πολίτη δεν μπορεί πλέον να οριστεί μόνο ως προστασία από άμεσους κινδύνους ή περιστατικά παραβατικότητας. Συνδέεται με την ποιότητα των δρόμων και των δημόσιων χώρων, με την πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής φροντίδας, με την ανθεκτικότητα απέναντι σε πλημμύρες, καύσωνες και άλλες κλιματικές πιέσεις, καθώς και με την ικανότητα της πόλης να αξιοποιεί τα δεδομένα και την τεχνολογία για έγκαιρη πρόληψη και αποτελεσματική διαχείριση.

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός αποτελεί τον οριζόντιο μηχανισμό που μπορεί να συνδέσει τις υπόλοιπες θεματικές. Οι έξυπνες εφαρμογές, οι αισθητήρες, οι ψηφιακοί χάρτες, τα συστήματα ειδοποίησης και η τεχνητή νοημοσύνη μπορούν να βελτιώσουν τη λειτουργία των υποδομών, να ενισχύσουν την πολιτική προστασία, να διευκολύνουν την πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες και να υποστηρίξουν πιο βιώσιμες περιβαλλοντικές πρακτικές. Ωστόσο, η τεχνολογία αποκτά πραγματική αξία μόνο όταν εντάσσεται σε ένα ευρύτερο πλαίσιο δημόσιου συμφέροντος. Δεν αρκεί μια πόλη να είναι «έξυπνη» με τεχνικούς όρους· πρέπει να είναι δίκαιη, προσβάσιμη, διαφανής και κοινωνικά χρήσιμη. Με αυτή την έννοια, ο ψηφιακός μετασχηματισμός δεν αποτελεί αυτοτελή στόχο, αλλά εργαλείο για καλύτερη αστική διακυβέρνηση, πιο άμεση συμμετοχή των πολιτών και πιο στοχευμένη αντιμετώπιση των πραγματικών αναγκών της πόλης.

Οι υποδομές και η αστική ανθεκτικότητα αποτελούν τη φυσική και λειτουργική βάση πάνω στην οποία στηρίζονται η ασφάλεια, η κοινωνική συνοχή και η πράσινη μετάβαση. Ένας καλά φωτισμένος δρόμος, μια ασφαλής διάβαση, ένας προσβάσιμος δημόσιος χώρος, ένα αξιόπιστο σύστημα μετακίνησης ή μια αντιπλημμυρική παρέμβαση δεν είναι απλώς τεχνικά έργα. Είναι παρεμβάσεις που καθορίζουν ποιος μπορεί να κινηθεί με ασφάλεια, ποιος μπορεί να συμμετέχει στη δημόσια ζωή, ποιος έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες και ποιος προστατεύεται σε περιόδους κρίσης. Παράλληλα, οι ίδιες οι υποδομές πρέπει να σχεδιάζονται πλέον με περιβαλλοντικά και κοινωνικά κριτήρια: να μειώνουν την κατανάλωση ενέργειας, να περιορίζουν τις εκπομπές, να αντέχουν σε ακραία καιρικά φαινόμενα και να υπηρετούν τις ανάγκες όλων των κατοίκων, ιδίως των πιο ευάλωτων.

Η υγεία και η κοινωνική ευημερία αναδεικνύουν την ανθρώπινη διάσταση της αστικής ανθεκτικότητας. Μια πόλη μπορεί να διαθέτει σύγχρονες τεχνολογίες και αναβαθμισμένες υποδομές, αλλά δεν μπορεί να θεωρηθεί πραγματικά ανθεκτική αν δεν φροντίζει την ψυχική και σωματική υγεία των κατοίκων της, αν δεν στηρίζει τους ηλικιωμένους, τα άτομα με αναπηρία, τα παιδιά, τις γυναίκες, τους κοινωνικά απομονωμένους ή όσους βρίσκονται σε κατάσταση ανάγκης. Η κοινωνική ευημερία λειτουργεί ως δείκτης της ποιότητας του αστικού σχεδιασμού: δείχνει αν η πόλη είναι απλώς λειτουργική ή αν είναι και συμπεριληπτική. Επομένως, η ασφάλεια δεν περιορίζεται στην αποτροπή κινδύνων, αλλά περιλαμβάνει την

πρόσβαση σε βοήθεια, την πρόληψη, την κοινωνική εμπιστοσύνη, την αλληλεγγύη και την αίσθηση ότι ο πολίτης δεν είναι μόνος απέναντι στις δυσκολίες της καθημερινότητας.

Η πράσινη μετάβαση και η κλιματική ασφάλεια αποτελούν, τέλος, τον περιβαλλοντικό όρο βιωσιμότητας όλων των παραπάνω. Η κλιματική αλλαγή επηρεάζει άμεσα την ασφάλεια, τις υποδομές και την υγεία: αυξάνει τον κίνδυνο πλημμυρών, επιβαρύνει τις ευάλωτες ομάδες σε περιόδους καύσωνα, δημιουργεί πιέσεις στα δίκτυα ενέργειας και νερού και επηρεάζει την ποιότητα ζωής στον αστικό χώρο. Συνεπώς, οι πράσινες υποδομές, η εξοικονόμηση ενέργειας, η ανακύκλωση, οι ανανεώσιμες πηγές, οι φυσικές λύσεις διαχείρισης νερού και η αύξηση του αστικού πρασίνου δεν αποτελούν μόνο περιβαλλοντικές επιλογές, αλλά και πολιτικές πρόληψης, υγείας και κοινωνικής προστασίας. Μια πράσινη πόλη είναι ταυτόχρονα πιο δροσερή, πιο ασφαλής, πιο υγιής, πιο οικονομικά αποδοτική και πιο ανθεκτική.

Συνολικά, οι τέσσερις θεματικές συγκροτούν ένα ενιαίο πλαίσιο για την πόλη του μέλλοντος. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός προσφέρει τα εργαλεία, οι υποδομές διαμορφώνουν το πεδίο εφαρμογής, η κοινωνική ευημερία ορίζει τον ανθρώπινο σκοπό και η πράσινη μετάβαση διασφαλίζει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα. Η ουσιαστική πρόκληση για την Ξάνθη, όπως αναδείχθηκε μέσα από τις μαθητικές προτάσεις, δεν είναι να επιλέξει ανάμεσα στην τεχνολογία, την ασφάλεια, την κοινωνική φροντίδα ή το περιβάλλον, αλλά να τα συνδέσει σε μια συνεκτική στρατηγική αστικής ανάπτυξης. Μόνο μέσα από αυτή τη σύνθεση μπορεί να διαμορφωθεί μια πόλη που δεν αντιδρά απλώς στα προβλήματα, αλλά τα προλαμβάνει· που δεν σχεδιάζεται μόνο για τον μέσο πολίτη, αλλά για όλους· και που δεν επιδιώκει απλώς να γίνει πιο «έξυπνη», αλλά πιο δίκαιη, πιο ανθεκτική και πιο ανθρώπινη.

Δ.

ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Δ. ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Η ενότητα αυτή παρουσιάζει ενδεικτικά ορισμένες από τις ιδέες και προτάσεις που ανέπτυξαν οι μαθητικές ομάδες των Λυκείων της Ξάνθης στο πλαίσιο του **City Lab 2026**. Οι προτάσεις που περιλαμβάνονται δεν αποτυπώνουν στο σύνολό τους το εύρος και το βάθος της δουλειάς κάθε ομάδας, αλλά επιλέχθηκαν ώστε να αναδείξουν βασικές κατευθύνσεις, καινοτόμες προσεγγίσεις και ζητήματα που απασχόλησαν τη φετινή θεματική.

Δ.2 Το project του 3ου ΓΕΛ Ξάνθης

Στο πλαίσιο του City Lab 2026, οι μαθητές και οι μαθήτριες του 3ου ΓΕΛ Ξάνθης προσέγγισαν το θέμα του συνεδρίου μέσα από τέσσερις διακριτές αλλά αλληλένδετες θεματικές: τον ψηφιακό μετασχηματισμό, τις αστικές υποδομές και την ανθεκτικότητα, την υγεία και κοινωνική ευημερία, καθώς και την πράσινη μετάβαση.

Στον πυλώνα του ψηφιακού μετασχηματισμού, η ομάδα ανέδειξε τη σημασία των έξυπνων εφαρμογών για τη βελτίωση της καθημερινότητας του πολίτη, προτείνοντας λύσεις όπως το Smart Parking με τεχνητή νοημοσύνη, πλοήγηση σε πραγματικό χρόνο προς διαθέσιμες θέσεις στάθμευσης, δυνατότητα προσωρινής κράτησης θέσης, αισθητήρες LED και ανέπαφη τεχνολογία επικοινωνίας μεταξύ κινητού και υποδομής. Παράλληλα, πρότειναν την επέκταση της εφαρμογής “City of Xanthi”, ώστε οι πολίτες να μπορούν να υποβάλλουν αιτήματα, να παρακολουθούν την πορεία τους μέσω live timeline, να επισυνάπτουν φωτογραφίες ή βίντεο και να ενημερώνονται με διαφάνεια για τον φορέα που διαχειρίζεται κάθε υπόθεση. Με τον τρόπο αυτό, οι μαθητές συνέδεσαν την καινοτομία όχι μόνο με την τεχνολογία, αλλά και με την εμπιστοσύνη μεταξύ δήμου και πολιτών.

Στη θεματική των υποδομών και της αστικής ανθεκτικότητας, οι προτάσεις του 3ου ΓΕΛ εστίασαν στην ασφάλεια, την προσβασιμότητα και τη λειτουργικότητα της πόλης. Οι μαθητές πρότειναν την τοποθέτηση σαμαριών σε σχολικές ζώνες και πριν από κεντρικές διαβάσεις, με στόχο την υποχρεωτική μείωση της ταχύτητας των οχημάτων και την ασφαλέστερη διέλευση των πεζών. Επίσης, παρουσίασαν την ιδέα των «έξυπνων» φωτιστικών σωμάτων με αισθητήρες κίνησης, προσαρμοζόμενη φωτεινότητα και δυνατότητα αναφοράς βλάβης, καθώς και έξυπνων φωτεινών σηματοδοτών που θα ρυθμίζουν δυναμικά την κυκλοφορία μέσω αισθητήρων, με πρόβλεψη για προστασία προσωπικών δεδομένων. Συμπληρωματικά, πρότειναν κυκλικούς κόμβους σε σημεία με συνεχή αλλά μέτρια ροή κυκλοφορίας, επέκταση και συντήρηση ποδηλατοδρόμων, καθώς και εργαλεία αναφοράς παράνομης στάθμευσης για τη βελτίωση της προσβασιμότητας.

Στις θεματικές της κοινωνικής ευημερίας και της πράσινης μετάβασης, οι μαθητές και οι μαθήτριες ανέδειξαν ότι μια σύγχρονη πόλη δεν αρκεί να είναι «έξυπνη», αλλά πρέπει να είναι και ανθρώπινη, περιβαλλοντικά υπεύθυνη και κοινωνικά αλληλέγγυα. Στο πεδίο της υγείας και κοινωνικής ευημερίας, η παρουσίαση στάθηκε ιδιαίτερα στο ζήτημα της έμφυλης βίας, προτείνοντας δράσεις ενημέρωσης στα σχολεία, αξιοποίηση ημερομηνιών όπως η 8η Μαρτίου και η 25η Νοεμβρίου για δημόσιες καμπάνιες, καθώς και προγράμματα στήριξης που θα περιλαμβάνουν άμεση στέγη, ψυχολογική υποστήριξη και διευκολύνσεις κοινωνικής

και επαγγελματικής επανένταξης των θυμάτων. Στον πυλώνα της πράσινης μετάβασης, οι προτάσεις ήταν ιδιαίτερα συγκεκριμένες: δημιουργία πράσινου διαδρόμου στον Κόσυνθο με φυσικά αντιπλημμυρικά υλικά, πορώδεις επιφάνειες, κήπους βροχής και επέκταση του «Μονοπατιού της Ζωής»· σύνδεση του καρναβαλιού με δράσεις ανακύκλωσης και κοινωνικής προσφοράς· εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε σχολεία, αθλητικές εγκαταστάσεις, δημοτικά κτίρια και αστικές υποδομές· καθώς και δημιουργία ενεργειακής κοινότητας που θα αξιοποιεί δημοτική γη και εικονικό ενεργειακό συμφητισμό για την αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας.

Δ.2 Το project του Μουσικού Σχολείου Ξάνθης

Στο City Lab 2026, οι μαθητές και οι μαθήτριες του Μουσικού Σχολείου Ξάνθης προσέγγισαν το ζήτημα της ασφάλειας του πολίτη με ευρύ και ολοκληρωμένο τρόπο, συνδέοντας τον ψηφιακό μετασχηματισμό με την πρόληψη, τη συμμετοχή των πολιτών και τη βελτίωση των αστικών υποδομών.

Κεντρική πρότασή τους ήταν η δημιουργία της ψηφιακής εφαρμογής “XanthiAction”, μιας πλατφόρμας μέσω της οποίας οι πολίτες θα μπορούν να αναφέρουν προβλήματα, όπως λακκούβες, κατεστραμμένα πεζοδρόμια, φθαρμένα σήματα ή ανεπαρκή φωτισμό, αποστέλλοντας φωτογραφίες και γεωγραφική τοποθεσία. Η πρόταση δεν περιορίζεται στην απλή καταγραφή αιτημάτων, αλλά εισάγει τη δυνατότητα παρακολούθησης της πορείας επίλυσης, καθώς και τη χρήση τεχνητής νοημοσύνης για την ανάλυση δεδομένων από αναφορές πολιτών, αισθητήρες, κυκλοφοριακά δεδομένα και καιρικές συνθήκες. Με αυτόν τον τρόπο, οι μαθητές προτείνουν ένα πιο προληπτικό μοντέλο δημοτικής διαχείρισης, όπου οι φθορές εντοπίζονται πριν εξελιχθούν σε σοβαρά προβλήματα, μειώνοντας το κόστος συντήρησης και ενισχύοντας τη συνεργασία ανάμεσα στους πολίτες και την τοπική αυτοδιοίκηση. Στην ίδια θεματική, παρουσίασαν παρεμβάσεις για την οδική ασφάλεια, όπως φωτεινές διαβάσεις σε κρίσιμα σημεία, ιδίως έξω από σχολεία, ΚΑΠΗ, γηροκομεία, νοσοκομεία και κέντρα υγείας, καθώς και «έξυπνα» φανάρια που θα συλλέγουν δεδομένα από κάμερες και αισθητήρες, θα υπολογίζουν την κυκλοφοριακή πίεση ανά λωρίδα και θα προσαρμόζουν δυναμικά τον χρόνο σηματοδότησης.

Στη θεματική των υποδομών και της αστικής ανθεκτικότητας, το Μουσικό Σχολείο Ξάνθης ανέπτυξε ένα σύνολο παρεμβάσεων που στοχεύουν στη βιώσιμη κινητικότητα, την προσβασιμότητα και την καλύτερη αξιοποίηση του αστικού χώρου. Οι μαθητές και οι μαθήτριες πρότειναν δημόσιους σταθμούς ενοικίασης ποδηλάτων με χαμηλό αντίτιμο, ώστε να ενθαρρυνθεί η χρήση του ποδηλάτου για μικρές αποστάσεις, να μειωθεί η εξάρτηση από τα ιδιωτικά αυτοκίνητα και να αποσυμφορηθούν οι κεντρικοί δρόμοι της πόλης. Παράλληλα, έδωσαν ιδιαίτερη έμφαση στην προσβασιμότητα των ατόμων με προβλήματα όρασης, επισημαίνοντας τα προβλήματα που δημιουργούν οι κακοτοποθετημένες ή κατεστραμμένες λωρίδες όδευσης τυφλών και τα εμπόδια στην πορεία τους. Ως λύση πρότειναν την επανεξέταση των διαδρομών, την επιδιόρθωση των φθαρμένων σημείων, την απομάκρυνση εμποδίων, την επέκταση των λωρίδων σε περισσότερα σημεία της πόλης, καθώς και την τοποθέτηση ηχητικών σηματοδοτών σε κεντρικές διασταυρώσεις. Σημαντική ήταν επίσης η πρόταση για επαναφορτιζόμενα εισιτήρια στις αστικές συγκοινωνίες, σε φυσική ή

ηλεκτρονική μορφή, με δυνατότητα σταθερότερης και δικαιότερης χρέωσης, μαθητικής έκπτωσης και μείωσης των έντυπων εισιτηρίων μιας χρήσης. Επιπλέον, η ομάδα πρότεινε την αναστήλωση εγκαταλελειμμένων διατηρητέων κτιρίων στην Παλιά Πόλη, ώστε να μειωθούν οι κίνδυνοι για τους περαστικούς και να δημιουργηθούν νέοι χώροι πολιτισμού, εκδηλώσεων, ενημέρωσης και δημόσιων υπηρεσιών. Συμπληρωματικά, παρουσίασε την ιδέα πολυόροφων και «έξυπνων» χώρων στάθμευσης με θέσεις για ΑμεΑ, ποδήλατα, μηχανάκια και ηλεκτρικά οχήματα, έξυπνη πληροφόρηση διαθεσιμότητας, χρήση ανθεκτικών υλικών και αξιοποίηση της οροφής ως πάρκο αναψυχής με όργανα γυμναστικής, έξυπνα παγκάκια και ζώνες κοινωνικής σύνδεσης. Πρόκειται για προτάσεις που συνδυάζουν την αστική λειτουργικότητα με την κοινωνική ένταξη και την ανθεκτικότητα των υποδομών.

Στις θεματικές της υγείας, της κοινωνικής ευημερίας και της πράσινης μετάβασης, οι προτάσεις του Μουσικού Σχολείου Ξάνθης ανέδειξαν μια πιο συμμετοχική αντίληψη για την πόλη. Στον τομέα της υγείας, οι μαθητές πρότειναν την οργάνωση μιας «Εβδομάδας Πρόληψης», με ενημέρωση για εξαρτήσεις, ψυχοσωματικά νοσήματα, αλλεργίες, υγιεινή διατροφή, σωματική άσκηση, οικογένεια και παιδί, διαδικτυακή ασφάλεια, cyber bullying, ψυχική υγεία και σεξουαλική αγωγή. Η πρόταση περιλαμβάνει διαλέξεις, βιωματικά εργαστήρια, δράσεις για παιδιά και εφήβους, συμμετοχή ειδικών και αξιοποίηση δημοτικών χώρων, όπως το Δημοτικό Αμφιθέατρο, η Καπναποθήκη Π, το παλιό Δημαρχείο και η Πλατεία Ελευθερίας. Παράλληλα, η δράση “Night Reset” προτείνει μια εναλλακτική μορφή νυχτερινής εξόδου, με νυχτερινούς περιπάτους στον Κόσυνθο, μουσικές σκηνές, open mic, υπαίθριο κινηματογράφο και μη αλκοολούχα ποτά, με στόχο τη μείωση ανθυγιεινών συνηθειών και την ενίσχυση της δημιουργικής κοινωνικοποίησης. Στην ίδια κατεύθυνση εντάσσεται και η πρόταση για πάρκα ψυχικής υγείας και ευεξίας, με ζώνες ηρεμίας, yoga, διαλογισμό, κοινωνικές δραστηριότητες και περιοχές “digital detox”.

Στον πυλώνα της πράσινης μετάβασης, οι μαθητές πρότειναν δράσεις δενδροφύτευσης και αποκατάστασης δασών, με στόχο τον καθαρισμό του αέρα, τη μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, τον φυσικό κλιματισμό και την ενίσχυση του εδάφους. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε επίσης στην περιβαλλοντική εκπαίδευση, μέσα από μια “Green Week” με σεμινάρια, εργαστήρια, εθελοντικές δράσεις, καθαρισμούς, δενδροφυτεύσεις, ανακύκλωση και συμμετοχή σχολείων, φορέων και συλλογικοτήτων. Η καλλιτεχνική διάσταση της πρότασης, με διαδραστικούς κάδους ανακύκλωσης που συνδέουν την περιβαλλοντική πράξη με ερωτήσεις και επιλογές της καθημερινότητας, δείχνει ότι οι μαθητές αντιλαμβάνονται την πράσινη μετάβαση όχι μόνο ως τεχνική παρέμβαση, αλλά ως αλλαγή νοοτροπίας, συνήθειας και αστικής κουλτούρας.

Δ.3 Το Project του Δημόσιου Ωνάσειου Σχολείου Ξάνθης

Στο Xanthi City Lab 2026, οι μαθητές και οι μαθήτριες του Δημόσιου Ωνάσειου Σχολείου – Ημερήσιου Γενικού Λυκείου Ξάνθης παρουσίασαν προτάσεις που συνδέουν την ασφάλεια του πολίτη με την τεχνολογική καινοτομία, τη βιώσιμη διαχείριση του δημόσιου χώρου και την κοινωνική φροντίδα.

Κεντρική πρόταση στον άξονα του ψηφιακού μετασχηματισμού ήταν το “Ξάνθη Smart Light”, ένα σύστημα έξυπνου φωτισμού με LED, αισθητήρες και ψηφιακή συνδεσιμότητα. Η

αφετηρία της πρότασης είναι το πρόβλημα του ανεπαρκούς φωτισμού σε δρόμους και στενά της πόλης, το οποίο ενισχύει το αίσθημα φόβου και ανασφάλειας. Οι μαθητές πρότειναν φωτιστικά σώματα που θα μπορούν να ρυθμίζουν την ένταση του φωτός, να ελέγχονται κεντρικά από τον Δήμο, αλλά και να λειτουργούν ως σημεία υποδοχής πρόσθετων τεχνολογικών εφαρμογών, όπως Wi-Fi και αισθητήρες ποιότητας αέρα. Με αυτόν τον τρόπο, ο αστικός φωτισμός δεν αντιμετωπίζεται μόνο ως τεχνική υποδομή, αλλά ως εργαλείο ασφάλειας, περιβαλλοντικής διαχείρισης και αναβάθμισης της καθημερινής ζωής, με οφέλη για ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, την τοπική οικονομία και τη συνολική εικόνα της πόλης.

Στη θεματική των υποδομών και της αστικής ανθεκτικότητας, η ομάδα παρουσίασε την πρόταση “Smart Xanthi: Δημόσιος Χώρος μιας νέας γενιάς”, η οποία συνδυάζει την επαναξιοποίηση του δημοτικού parking κοντά στο Δημοτικό Αμφιθέατρο με τη δημιουργία ενός σύγχρονου πάρκου αναψυχής. Η πρόταση προβλέπει τεχνικό έλεγχο και επισκευές του υφιστάμενου χώρου στάθμευσης, διαθεσιμότητα 100–120 θέσεων, πρόβλεψη για θέσεις ΑμεΑ και εγκατάσταση φορτιστών ηλεκτρικών οχημάτων. Παράλληλα, οι μαθητές πρότειναν τη δημιουργία πάρκου πάνω από το parking, με πράσινο ή ειδικό τάπητα, νέα όργανα γυμναστικής, προσαρμοστικό εξοπλισμό για άτομα με αναπηρίες και «έξυπνα» παγκάκια με Wi-Fi, δυνατότητα φόρτισης κινητών και παροχή πληροφοριών από τον Δήμο. Στην ίδια πρόταση εντάσσεται και η τοποθέτηση απινιδωτών τόσο στο πάρκο όσο και σε άλλα σημεία της πόλης, με δυνατότητα τροφοδοσίας των θηκών μέσω ηλιακής ενέργειας και εμφάνιση των σημείων τους σε χάρτη εφαρμογής. Η πρόταση αυτή έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς δεν περιορίζεται στη διαχείριση της στάθμευσης, αλλά επιχειρεί να μετατρέψει έναν αστικό χώρο σε πολυλειτουργική υποδομή βιωσιμότητας, υγείας, προσβασιμότητας και δημόσιας ασφάλειας.

Στην τρίτη ενότητα, με τίτλο “Ξάνθη Alive”, οι μαθητές και οι μαθήτριες ανέπτυξαν μια ενιαία στρατηγική που συνδέει την καθαριότητα, την κοινωνική φροντίδα, την προστασία των αδέσποτων ζώων και τη συμμετοχή των πολιτών μέσα από μια κοινή mobile και web εφαρμογή. Η εφαρμογή προτείνεται να περιλαμβάνει ψηφιακό χάρτη της πόλης με αποτύπωση των κάδων ανακύκλωσης, δεδομένα σε πραγματικό χρόνο και δυνατότητα συμμετοχής των πολιτών μέσω αναφορών. Παράλληλα, προβλέπεται χάρτης κοινωνικών υπηρεσιών, με πληροφορίες για δομές στήριξης, συμβουλευτικά κέντρα, δομές για ΑμεΑ και ηλικιωμένους, σημεία δροσιάς και σκίασης, καθώς και απινιδωτές, ώστε οι πολίτες να έχουν άμεση πρόσβαση σε κρίσιμες υπηρεσίες σε περιόδους ανάγκης, καύσωνα ή κακοκαιρίας. Η πρόταση περιλαμβάνει επίσης έξυπνους κάδους με αισθητήρες πληρότητας και αυτόματες ειδοποιήσεις προς τον Δήμο, καθώς και πολυγλωσσική λειτουργία της εφαρμογής στα ελληνικά, αγγλικά και τουρκικά, ώστε να ενισχυθεί η προσβασιμότητα και η συμμετοχή διαφορετικών ομάδων του πληθυσμού. Τέλος, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα αδέσποτα ζώα, με πρόταση για σύγχρονο κέντρο φιλοξενίας, κτηνιατρείο, πρόγραμμα στείρωσεων, περίθαλψη και ψηφιακή πλατφόρμα υιοθεσίας. Με τη σύνδεση σχολικών προγραμμάτων, ψηφιακών καμπανιών και online υιοθεσιών, η πρόταση επιχειρεί να καλλιεργήσει υπευθυνότητα και ενσυναίσθηση από μικρή ηλικία, ενώ ταυτόχρονα συμβάλλει σε μια καθαρότερη, ασφαλέστερη και πιο ανθρώπινη Ξάνθη.

Δ.4 Το Project του 4ου ΓΕΛ Ξάνθης

Στο φετινό συνέδριο, οι μαθητές και οι μαθήτριες του 4ου ΓΕΛ Ξάνθης ανέπτυξαν προτάσεις που συνδέουν την ασφάλεια του πολίτη με την τεχνολογία, την κοινωνική προστασία, τη βιώσιμη κινητικότητα και την κλιματική ανθεκτικότητα.

Στον άξονα του ψηφιακού μετασχηματισμού, η ομάδα πρότεινε αρχικά μια προσωπική συσκευή panic button σε μορφή μπρελόκ, με στόχο την άμεση ειδοποίηση και ενεργοποίηση μηχανισμών υποστήριξης σε περιπτώσεις κινδύνου. Η πρόταση προβλέπει τη δημιουργία εθελοντικού τμήματος του Δήμου, την προστασία των προσωπικών δεδομένων και τη χορήγηση της συσκευής κυρίως σε γυναίκες, αναδεικνύοντας την ανάγκη για πρακτικά και διακριτικά μέσα ενίσχυσης της καθημερινής ασφάλειας. Στην ίδια θεματική εντάσσεται και η πρόταση για «κάρτα κυκλοφοριακής ασφάλειας», μια ηλεκτρονική κάρτα που θα χρησιμοποιείται σε έξυπνες διαβάσεις, δίνοντας σε ευάλωτες ομάδες περισσότερο χρόνο διέλευσης ή ενεργοποιώντας ηχητική ειδοποίηση για άτομα με προβλήματα όρασης. Η πρόταση αφορά ηλικιωμένους, ΑμεΑ και άτομα με ψυχολογικές δυσκολίες, τονίζοντας ότι η έξυπνη πόλη πρέπει να είναι ταυτόχρονα προσβάσιμη, ασφαλής και συμπεριληπτική.

Η ομάδα του 4ου ΓΕΛ έδωσε επίσης ιδιαίτερη έμφαση στις υποδομές και στην αστική ανθεκτικότητα, προτείνοντας παρεμβάσεις που ανταποκρίνονται σε πραγματικές ανάγκες της Ξάνθης. Μία από τις βασικές προτάσεις ήταν η εγκατάσταση έξυπνου φωτισμού σε επιλεγμένες περιοχές της πόλης, όπως η Εκτενεπόλ, η Χρύσα, η Παλιά Πόλη και οδοί όπως η Κοραή και η 40 Εκκλησιών. Ο φωτισμός θα λειτουργεί με αισθητήρες κίνησης και φωτεινότητας, προσαρμόζοντας την έντασή του ανάλογα με τις ανάγκες κάθε στιγμής. Τα αναμενόμενα οφέλη περιλαμβάνουν χαμηλότερη κατανάλωση ενέργειας, μικρότερο λειτουργικό κόστος για τον Δήμο, μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και αύξηση του αισθήματος ασφάλειας των πολιτών κατά τις νυχτερινές ώρες. Παράλληλα, οι μαθητές πρότειναν τη δημιουργία οικολογικής μετακίνησης μέσω ένταξης ηλεκτρικού τραμ στην πόλη, με στόχο τη μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης, της ηχορύπανσης και των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, καθώς και την ταχύτερη και πιο προσβάσιμη εξυπηρέτηση των πολιτών. Στο ίδιο πλαίσιο αστικής ανθεκτικότητας, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η πρόταση για αντιπλημμυρικό σύστημα τύπου “sponge city”, το οποίο θα βασίζεται στη συγκράτηση, καθοδήγηση, εκτόνωση και απορρόφηση του νερού μέσω φυσικών και τεχνικών παρεμβάσεων, λαμβάνοντας υπόψη την κλίση από τη Ροδόπη, τη δυναμική του Κόσυνθου και την ευαλωτότητα περιοχών όπως η Παλιά Πόλη και το Σαμακώβ.

Στους πυλώνες της υγείας, της κοινωνικής ευημερίας και της πράσινης μετάβασης, οι προτάσεις του 4ου ΓΕΛ Ξάνθης ανέδειξαν την ανάγκη για μια πόλη που στηρίζει ενεργά τους κατοίκους της και προσαρμόζεται στις περιβαλλοντικές προκλήσεις. Στον τομέα της κοινωνικής ευημερίας, οι μαθητές πρότειναν τη δημιουργία εθελοντικής ομάδας ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών του Δήμου Ξάνθης, με συμμετοχή επαγγελματιών και εκπαιδευόμενων φοιτητών σχετικών σχολών. Η ομάδα αυτή θα μπορούσε να λειτουργεί μέσω γραμμής υποστήριξης, δράσεων σε γειτονιές, workshops και συνεργασίας με ΚΕΠ, σχολεία και νοσοκομεία, απαντώντας στις αυξημένες ανάγκες ψυχικής υποστήριξης, κοινωνικής απομόνωσης και πρόληψης. Συμπληρωματικά, παρουσιάστηκε το “Local Van

Care Project”, δηλαδή ένα ή δύο κινητά βαν φροντίδας, στελεχωμένα από γιατρό, κοινωνικό λειτουργό, νοσηλεύτη και βοηθό φροντίδας, τα οποία θα επισκέπτονται ηλικιωμένους, ΑμεΑ, άστεγους και μοναχικά άτομα ή θα σταθμεύουν προσωρινά σε δημόσιους χώρους για άμεση πρόσβαση των πολιτών. Στον άξονα της πράσινης μετάβασης, η ομάδα πρότεινε περισσότερες πράσινες υποδομές, όπως αύξηση του ποσοστού πρασίνου στις νέες οικοδομικές άδειες και πράσινες στέγες σε δημόσια κτήρια, καθώς και ενεργειακές αναβαθμίσεις με θερμοπροσόνειες από πετροβάμβακα. Η τελευταία πρόταση συνδέεται ειδικά με τα σχολεία, καθώς ο πετροβάμβακας προσφέρει θερμομόνωση, ηχομόνωση και πυρασφάλεια, βελτιώνοντας τόσο την ενεργειακή απόδοση όσο και τις συνθήκες μάθησης. Συνολικά, οι προτάσεις του 4ου ΓΕΛ Ξάνθης διαμορφώνουν μια συνεκτική εικόνα μιας πόλης που επενδύει στην πρόληψη, στη φροντίδα, στην προσβασιμότητα και στην περιβαλλοντική ανθεκτικότητα.

Δ.5 Το Project του 1ου ΓΕΛ Ξάνθης

Στο Xanthi City Lab 2026, οι μαθητές και οι μαθήτριες του 1ου ΓΕΛ Ξάνθης παρουσίασαν ένα πακέτο προτάσεων και ιδεών που συνδέουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό με την άμεση ασφάλεια του πολίτη, την πρόληψη κινδύνων και τη λειτουργικότερη διαχείριση της πόλης.

Βασική πρόταση αποτέλεσε η ενίσχυση της εφαρμογής της πόλης μέσα από το “Smart Safe City App”, το οποίο θα επιτρέπει στους πολίτες να αναφέρουν προβλήματα σε πραγματικό χρόνο, να λαμβάνουν επιβεβαίωση από τον Δήμο, να βλέπουν ασφαλείς διαδρομές μέσω χάρτη επικινδυνότητας και να έχουν πρόσβαση σε ιστορικό αναφορών. Παράλληλα, η ομάδα πρότεινε το “SafeXanthi Button”, έναν μηχανισμό άμεσης ειδοποίησης των αρχών με το πάτημα ενός κουμπιού, ιδιαίτερα χρήσιμο σε περιοχές με περιορισμένη ορατότητα ή αυξημένη αίσθηση ανασφάλειας. Η πρόταση προβλέπει ενεργοποίηση φωτισμού και ηχητικού συναγερμού, δυνατότητα φωνητικής επικοινωνίας σε 24ωρη βάση και εφαρμογή σε περιοχές όπως η Παλιά Πόλη, το Πανεπιστήμιο, τα μονοπάτια και απομονωμένα σημεία. Στην ίδια λογική εντάσσεται και το “Smart Carnival Dashboard”, ένα σύστημα παρακολούθησης πλήθους σε πραγματικό χρόνο μέσω Wi-Fi και αισθητήρων ροής, με δυνατότητα βέλτιστης δρομολόγησης ΕΚΑΒ και Αστυνομίας, επιβεβαίωσης κυκλοφοριακής συμφόρησης με drones και προστασίας της ιδιωτικότητας μέσω ανώνυμων δεδομένων χωρίς αποθήκευση.

Στη θεματική των υποδομών και της αστικής ανθεκτικότητας, το 1ο ΓΕΛ Ξάνθης εστίασε σε παρεμβάσεις πρόληψης, ανθεκτικότητας και προσβασιμότητας. Η πρόταση “HomeQuake Network” αφορά ένα σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης σεισμών, βασισμένο σε οικιακούς αισθητήρες τοποθετημένους σε σπίτια και δημόσια κτίρια. Το σύστημα θα ανιχνεύει τα πρώτα σεισμικά κύματα σε πραγματικό χρόνο, θα στέλνει άμεσες ειδοποιήσεις στα κινητά, θα ενεργοποιεί πρωτόκολλα ασφάλειας σε δημόσιους χώρους και θα ακινητοποιεί ανελκυστήρες για την αποφυγή κινδύνων. Συμπληρωματικά, οι μαθητές πρότειναν τη χρήση υλικών υψηλής ανθεκτικότητας, όπως το τσιμέντο XYPEX, το οποίο μέσω κρυσταλλικής δράσης συμβάλλει στη σφράγιση ρωγμών και στην προστασία κτιρίων από υγρασία και έντονες καιρικές συνθήκες. Ιδιαίτερα σημαντική ήταν και η πρόταση “Εξυπνος Κόσυνθος Lite / Xanthi Safe Drains”, ένα χαμηλού κόστους και επεκτάσιμο σύστημα παρακολούθησης πλημμυρικών κινδύνων σε πραγματικό χρόνο, με έγκαιρη ειδοποίηση πολιτών και αρχών μέσω SMS, άμεσο εντοπισμό φραγών και υπερχειλίσης, καθώς και πρόληψη μέσα από

ανάλυση δεδομένων και προβλέψεις. Οι προτάσεις αυτές δείχνουν μια ώριμη αντίληψη της αστικής ανθεκτικότητας, όπου η τεχνολογία αξιοποιείται για την πρόληψη και όχι μόνο για την αντιμετώπιση κρίσεων.

Στους άξονες της υγείας, της κοινωνικής ευημερίας και της πράσινης μετάβασης, οι μαθητές και οι μαθήτριες του 1ου ΓΕΛ ανέδειξαν την ανάγκη για μια πόλη πιο συμπεριληπτική, καθαρή και περιβαλλοντικά υπεύθυνη. Στο πεδίο της κοινωνικής ευημερίας συγκεκριμένα, προτάθηκαν ηχητικά φανάρια για άτομα με προβλήματα όρασης σε πλατείες και κεντρικούς δρόμους, με στόχο τη μείωση ατυχημάτων και την ασφαλή πρόσβαση για όλους. Παράλληλα, η πρόταση «Πόλη Χωρίς Εμπόδια» περιλαμβάνει ευθύνη του Δήμου σε κάθε δημόσια εκδήλωση, διερμηνείς για κωφούς, εξέδρες για αμαξίδια και προσθήκη ανελκυστήρων ή προσβάσιμων διαδρομών σε δημόσια κτίρια όπου απουσιάζουν. Ιδιαίτερη κοινωνική διάσταση έχει και η πρόταση για πρότυπο καταφύγιο αδέσποτων ζώων, με στείρωσεις, εμβολιασμό, περίθαλψη, συνεργασία Δήμου, κτηνιάτρων και φιλοζωικών οργανώσεων, καθώς και δράσεις υιοθεσίας, «εικονικές» υιοθεσίες και εκδηλώσεις προβολής του καταφυγίου. Στον πυλώνα της πράσινης μετάβασης, η ομάδα πρότεινε ηλιακά κεραμίδια σε δημόσια κτίρια και επιχειρήσεις, ηλιακές λάμπες για αντικατάσταση του παλιού φωτισμού της πόλης, έξυπνα υπαίθρια γυμναστήρια που παράγουν ρεύμα από την άσκηση, καθώς και έξυπνους κάδους αυτόματου διαχωρισμού απορριμμάτων με φωτεινή σήμανση και συναγερμό σε περίπτωση βανδαλισμού.

Ε.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

Ε. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

Οι μαθητικές ομάδες αντιλαμβάνονται την ασφάλεια όχι στενά, ως ζήτημα αστυνόμευσης ή αντιμετώπισης παραβατικότητας, αλλά ευρύτερα: ως προστασία από καθημερινούς κινδύνους, ως πρόληψη ατυχημάτων, ως φροντίδα ευάλωτων ομάδων, ως ανθεκτικότητα απέναντι σε φυσικές καταστροφές, ως ψυχική και κοινωνική υποστήριξη, αλλά και ως δικαίωμα όλων των πολιτών να κινούνται, να συμμετέχουν και να ζουν με αξιοπρέπεια στον δημόσιο χώρο.

Ένα από τα βασικά συμπεράσματα που προκύπτουν είναι ότι **οι μαθητές και οι μαθήτριες βλέπουν την τεχνολογία ως εργαλείο δημόσιου συμφέροντος και όχι ως αυτοσκοπό.** Οι προτάσεις για έξυπνες εφαρμογές πόλης, ψηφιακούς χάρτες, smart parking, έξυπνους κάδους, έξυπνο φωτισμό, αισθητήρες, ειδοποιήσεις κινδύνου, panic buttons και πλατφόρμες αναφορών πολιτών δείχνουν ότι η νέα γενιά συνδέει τον ψηφιακό μετασχηματισμό με πρακτικές ανάγκες της καθημερινότητας. Η τεχνολογία προτείνεται ως μέσο για ταχύτερη ανταπόκριση του Δήμου, καλύτερη πληροφόρηση των πολιτών, διαφάνεια στη διαχείριση αιτημάτων, πρόληψη βλαβών και κινδύνων, αλλά και **ενίσχυση της εμπιστοσύνης ανάμεσα στον πολίτη και τη δημόσια διοίκηση.** Ιδιαίτερη σημασία έχει ότι αρκετές προτάσεις συνοδεύονται από πρόνοιες για την προστασία προσωπικών δεδομένων, την ανωνυμοποίηση πληροφοριών και τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης με τρόπο λειτουργικό και υπεύθυνο.

Παράλληλα, οι μαθητικές προτάσεις δείχνουν ισχυρή ευαισθησία απέναντι στο ζήτημα της **προσβασιμότητας και της κοινωνικής ένταξης.** Σε πολλές παρουσιάσεις επανέρχεται η ανάγκη για ασφαλείς διαβάσεις, ηχητικά φανάρια, λωρίδες όδευσης τυφλών, καλύτερη πρόσβαση για ΑμεΑ, ειδικές προβλέψεις για ηλικιωμένους, γυναίκες, παιδιά, άτομα με προβλήματα όρασης ή ακοής, καθώς και πολίτες που αντιμετωπίζουν κοινωνική απομόνωση ή ψυχικές δυσκολίες. Αυτό δείχνει ότι **οι μαθητές δεν αντιμετωπίζουν την πόλη ως έναν ουδέτερο χώρο,** αλλά ως ένα πεδίο όπου διαφορετικές κοινωνικές ομάδες βιώνουν διαφορετικούς περιορισμούς. Επομένως, η αστική πολιτική, όπως την αντιλαμβάνονται, πρέπει να σχεδιάζεται με βάση **την ισότιμη συμμετοχή, την πρόληψη του αποκλεισμού και τη διασφάλιση ότι οι πιο ευάλωτοι πολίτες δεν μένουν αόρατοι.**

Ένα ακόμη κοινό συμπέρασμα είναι ότι η **αστική ανθεκτικότητα κατανοείται από τους μαθητές ως συνδυασμός τεχνικών υποδομών, πρόληψης και περιβαλλοντικής προσαρμογής.** Οι προτάσεις για αντιπλημμυρικά συστήματα, λύσεις τύπου “sponge city”, παρακολούθηση του Κόσυνθου, έξυπνους αισθητήρες, ανθεκτικά υλικά, αναβάθμιση φωτισμού, ποδηλατοδρόμους, δημόσια ποδήλατα, ηλεκτρικό τραμ, επαναξιοποίηση χώρων στάθμευσης και αναστήλωση κτιρίων δείχνουν ότι οι μαθητές αντιλαμβάνονται τις υποδομές ως κρίσιμο παράγοντα ασφάλειας και ποιότητας ζωής. Δεν περιορίζονται σε γενικές διατυπώσεις, αλλά εντοπίζουν συγκεκριμένα προβλήματα της Ξάνθης: στενούς δρόμους, ανεπαρκή φωτισμό, ανάγκη συντήρησης, κυκλοφοριακή συμφόρηση, δυσκολίες στάθμευσης, ευαλωτότητα σε έντονα καιρικά φαινόμενα και ανάγκη καλύτερης αξιοποίησης υφιστάμενων δημόσιων χώρων.

Η πράσινη μετάβαση εμφανίζεται επίσης ως σταθερό και οριζόντιο θέμα σε όλες σχεδόν τις μαθητικές παρεμβάσεις. Οι μαθητές και οι μαθήτριες προτείνουν φωτοβολταϊκά σε σχολεία, αθλητικές εγκαταστάσεις και δημοτικά κτίρια, ενεργειακές κοινότητες, ηλιακές λάμπες, πράσινες στέγες, δενδροφυτεύσεις, ανακύκλωση, έξυπνους κάδους, περιβαλλοντική εκπαίδευση, πράσινους διαδρόμους και παρεμβάσεις φυσικής διαχείρισης του νερού. Το σημαντικότερο όμως είναι ότι η πράσινη μετάβαση δεν παρουσιάζεται μόνο ως τεχνική ή ενεργειακή πολιτική, αλλά και ως **αλλαγή καθημερινής κουλτούρας**. Οι μαθητές συνδέουν την ανακύκλωση με τη συμμετοχή, την ενέργεια με την κοινωνική δικαιοσύνη, το πράσινο με την ψυχική υγεία, και την περιβαλλοντική εκπαίδευση με τη διαμόρφωση υπεύθυνων πολιτών.

Σημαντικό κοινό στοιχείο είναι και η έμφαση στην υγεία, την ψυχική ευημερία και την κοινωνική φροντίδα. Οι προτάσεις για εβδομάδες πρόληψης, δράσεις ενημέρωσης, εθελοντικές ομάδες ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών, κινητές μονάδες φροντίδας, πάρκα ψυχικής υγείας, δράσεις κατά της έμφυλης βίας, προγράμματα στήριξης και εναλλακτικές μορφές κοινωνικοποίησης δείχνουν ότι οι μαθητές βλέπουν την πόλη ως κοινότητα φροντίδας. **Η ασφάλεια, επομένως, δεν εξαντλείται στην αποφυγή κινδύνου, αλλά περιλαμβάνει την πρόληψη, τη ψυχική ανθεκτικότητα, την αλληλεγγύη, τη δυνατότητα πρόσβασης σε βοήθεια και την ενίσχυση δεσμών μεταξύ πολιτών, σχολείων, Δήμου, φορέων και τοπικής κοινωνίας.**

Αξίζει να σημειωθεί πως οι μαθητές/τριες δεν μιλούν αφηρημένα για μια «έξυπνη πόλη», αλλά αναφέρονται σε συγκεκριμένα σημεία, ανάγκες και χαρακτηριστικά της Ξάνθης: **την Παλιά Πόλη, τον Κόσυνθο, την Εκτενεπόλ, τα Κιμμέρια, την Πλατεία Ελευθερίας, το Δημοτικό Αμφιθέατρο, σχολικές ζώνες, δημόσια κτίρια, πάρκα, διαβάσεις, δρόμους με χαμηλό φωτισμό και υφιστάμενες δημοτικές υποδομές**. Αυτό προσδίδει στις προτάσεις μεγαλύτερη αξιοπιστία, καθώς δείχνει ότι οι μαθητές παρατηρούν την πόλη τους, αναγνωρίζουν συγκεκριμένα προβλήματα και επιχειρούν να τα μετατρέψουν σε εφαρμόσιμες λύσεις.

Η φετινή θεματική του City Lab ανέδειξε με ιδιαίτερα ουσιαστικό τρόπο τον ρόλο που μπορεί να έχει η μαθητική κοινότητα στον δημόσιο διάλογο για το μέλλον της Ξάνθης. Μέσα από τις προτάσεις τους, οι νέοι και οι νέες της πόλης δεν περιορίστηκαν σε γενικές διαπιστώσεις, αλλά προσέγγισαν την ασφάλεια, την καινοτομία και την ανθεκτικότητα ως αλληλένδετες διαστάσεις μιας σύγχρονης, λειτουργικής και ανθρώπινης πόλης. Η συμμετοχή τους αποτυπώνει μια ώριμη, συμμετοχική και πολυδιάστατη αντίληψη για την πόλη του μέλλοντος: μια πόλη που αξιοποιεί την τεχνολογία χωρίς να χάνει τον κοινωνικό της προσανατολισμό, που επενδύει στις υποδομές χωρίς να παραβλέπει τις ευάλωτες ομάδες, που προωθεί την πράσινη μετάβαση ως καθημερινή πρακτική και που αντιμετωπίζει την ασφάλεια ως δικαίωμα όλων. Υπό αυτή την έννοια, το City Lab δεν αποτελεί απλώς μια εκπαιδευτική δράση ή ένα φόρουμ παρουσίασης ιδεών, αλλά έναν ζωντανό χώρο συμμετοχικού σχεδιασμού, όπου οι μαθητές και οι μαθήτριες αναλαμβάνουν ρόλο ενεργών πολιτών και συμβάλλουν με σκέψη, φαντασία και υπευθυνότητα στη διαμόρφωση μιας πιο έξυπνης και πιο ανθεκτικής πόλης.

ΣΤ.

CITY LAB 2026:
ΜΑΘΗΤΕΣ,
MENTORS,
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ &
ΕΥΓΕΝΙΚΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ

city lab
XANTHI

ΣΤ. CITY LAB 2026: ΜΑΘΗΤΕΣ, MENTORS, ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ & ΕΥΓΕΝΙΚΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ

ΣΤ.1 ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΤΟ CITY LAB 2026

Ομάδα 1ου ΓΕΛ Ξάνθης

Αναστάσης Νάιδας
Ελένη Χοτζακιάνη
Κωνσταντίνος Μενεξές
Άγγελος Λεβέντης
Έλενα Τσιλιγγίρη

Ομάδα 3ου ΓΕΛ Ξάνθης

Περικλής Μιχαήλ Κόκλας
Ιωάννης Τσαμπάζης
Ιωάννης Ευθυμίου
Αλέξανδρος Τσαουσίδης
Γιάννης Παρπαλάς
Πηνάρ Βελή
Ραμή Ατακάν Χατζή Αλή

Ομάδα 4ου ΓΕΛ Ξάνθης

Μάρα Σελβιέρη
Ιωάννα Μαλαδένη
Αναστασία Κωστικίδου
Χριστίνα Καντζιλίδου
Ειρήνη Ταχτσίδου
Νικολέτα Μάντζαρη
Νίκος Τζανετάκος

Ομάδα Μουσικού Λυκείου Ξάνθης

Λουκάς Καθηγιώτης
Νίνα Πασάι
Αλέξανδρος Σιγλίδης
Βασιλική Βασιλούδη

Ομάδα Δημόσιου Ωνάσειου Λυκείου Ξάνθης

Παναγιώτης Μουχτάρης
Ματίνα Λεσκόφτη
Γαβριέλα Ατανίδου
Ευλαμπία Γραβουνιώτη
Μαρία Γκόγκου
Διονύσιος Αργύριος Ρούσσοις
Βικτώρια Σπυριδούλα Οικονόμου
Νικόλαος Ιατρόπουλος
Σοφία Δαρτζαλοπούλου

ΣΤ.2 ΟΙ MENTORS ΤΟΥ CITY LAB

Μέντορες 1ου ΓΕΛ Ξάνθης

- Καρασακαλίδου Μαρία
- Λασκαρίδου Φιλοξένη

Μέντορες 3ου ΓΕΛ Ξάνθης

- Ξυνίδης Γεώργιος
- Πανταζίδης Αλέξανδρος

Μέντορες 4ου ΓΕΛ Ξάνθης

- Γκίκα Αρσένιος
- Μελισσοπούλου Σταυρούλα

Μέντορες Μουσικού Σχολείου Ξάνθης

- Δημητρόγλου Εύη
- Γιαννακούδης Δημήτρης

Μέντορες Δημόσιου Ωνάσειου Λυκείου Ξάνθης

- Ευστρατίου Δημήτρης-Ραφαήλ
- Παπαδοπούλου Βάσω

ΣΤ.3 ΕΥΓΕΝΙΚΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ CITY LAB 2026

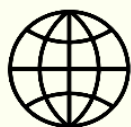
- Αγροτικά Εφόδια Παπαδόπουλος Κωνσταντίνος (ΧΡΥΣΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ)
- Phone Masters (ΧΡΥΣΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ)
- Arsenios Constructions (ΧΡΥΣΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ)
- Level Up Education (ΑΣΗΜΕΝΙΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ)

ΣΤ.4 Η ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ CITY LAB 2026

1. Τσαβδαρίδου Στεφανία, Τμήμα Γεωπονίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
2. Τσολακίδου Κων/να, Τμήμα Χημείας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
3. Μελισσοπούλου Σταυρούλα, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, ΔΠΘ
4. Παπαδοπούλου Ξανθίππη, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
5. Καταραχιά Καλλιόπη, Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών, ΑΠΘ
6. Χοτζακιάνης Δημήτρης, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, ΠΑΠΕΙ

city lab
XANTHI

www.xcl.gr

Xanthi CityLab

@xanthicitylab

@xanthi.city.lab